

Jongeren en diversiteit in gezinsvormen

Kim Bastaits, Universiteit Antwerpen

woensdag 27 juni 2012, 13u03 loa

"Scheiding is zwaarder voor rijke kinderen dan arme"

Sinds kort: de plusouderdag

06 JUNI 2014

Meer en meer kinderen groeien na een scheiding en nieuwe relaties van vader of moeder op in een nieuw samengesteld gezin. Sinds enkele jaren bestaat ook daarvoor een feestdag, al is die nog lang niet officieel: de plusouderdag. Onthoud het voor volgend jaar, want ook die is (net) voorbij: de laatste zondag van mei. 'Plusouder' is daarbij de nieuwe naam voor het verouderde (en negatieve) 'stiefouder'. De dag kwam voort uit de bedenking dat ook de plusouders hun pluskind met de nodige liefde omgeven en de van de vzw Een Nieuw Gezin, nadat kinderen op school hun werkjes mochten maken voor de

e van de vzw Een Nieuw Gezin, nadat kinderen op school
e werkjes mochten maken voor...

HUWELIJK WORDT BEWUSTE KEUZE VAN SELECTE GROEP

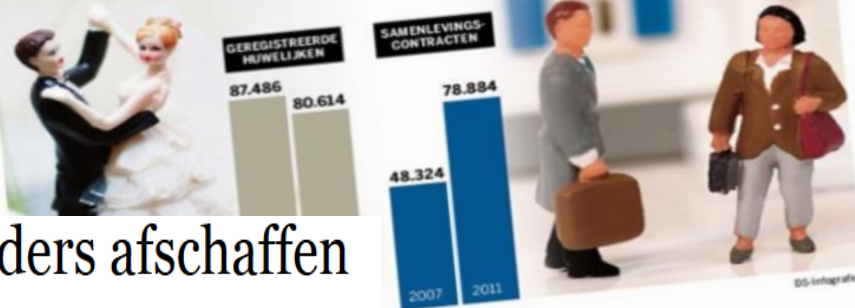
Samenwonen wordt steeds meer de norm

27/07/2012 | Wim Winckelmans

27/07/2012 | Wim Winckelmans

‘Het samenwonen zit in een stroomversnelling, het huwelijk is een bewuste keuze geworden.’ Dat zegt projectcoördinator Inge Pasteels van de Universiteit Antwerpen.

Bijna evenveel samenlevingscontracten als huwelijken

**8.000 kinderen willen
pa of ma nooit meer zien**

Kinderen die één van hun ouders nooit meer willen zien, het gebeurt steeds vaker bij echtscheidingen. 'Oudervervreemding' heet het fenomeen, en naar schatting 8.000 kinderen en 5.000 ouders — in ons land zijn vooral papa's — in ons land zijn er het slachtoffer van, zegt senator Guy Swennen (sp.a).

Bij oudervervreemding of 'ouderverstoting' (parental alienation syndrome' of PAS) wil eenkind één van de gescheiden ouders 'ten onrechte' niet meer zien. «Het begrip 'ten onrechte' is belangrijk», benadrukt de 'afkeer' bouwt onder — al

[illegible]

Kinderen uit een welgesteld gezin ontwikkelen :
wanneer hun ouders scheiden dan jongeren uit :
gaat er niet om dat ze plots minder geld hebben,
moeilijker mee om hun vaderfiguur te verliezen

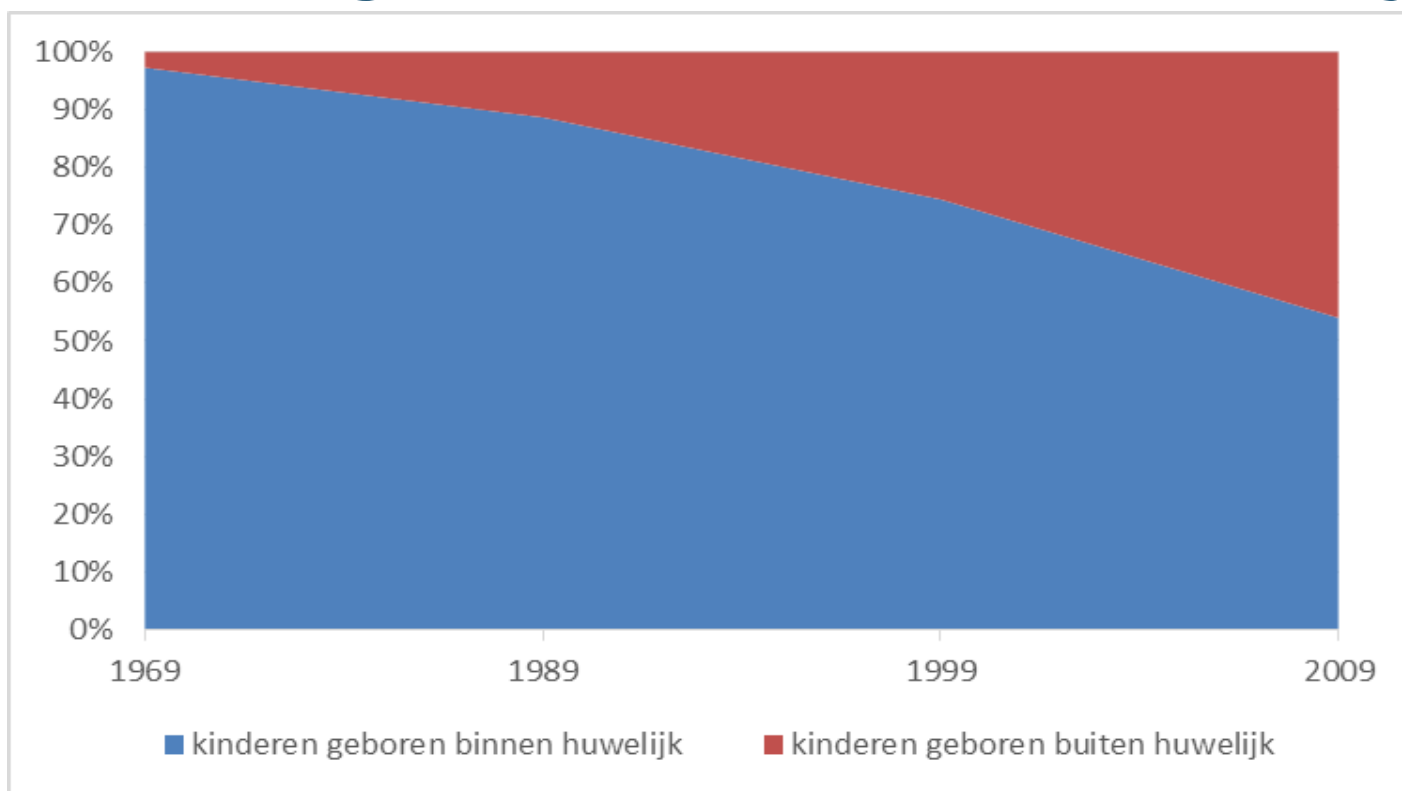
Co-ouderschap afschaffen? Nee, ruziënde ouders afschaffen

**In welke gezinnen
groeien kinderen op?**

Kinderen geboren buiten huwelijk

Bron: FOD Economie

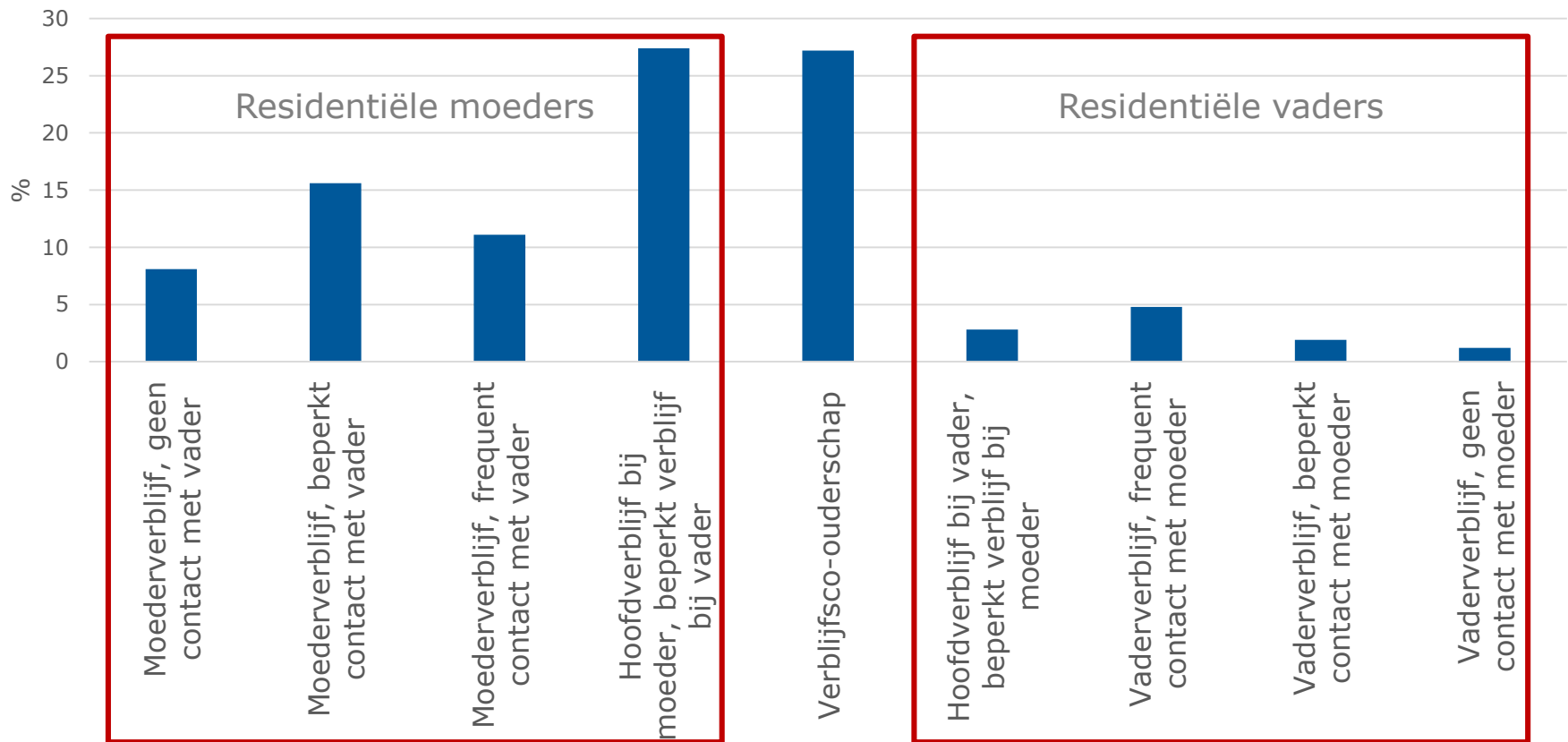
Scheiding: belangrijke transitie

- Daling in aantal kinderen dat samenleeft met beide ouders (Lodewijckx, 2008)
- Bij 2/3 echtscheidingen zijn kinderen betrokken (FOD Justitie, 2011)
- 1/10 kinderen (0-17 jaar) hebben gescheiden ouders (Corijn, 2009)

→ Scheiding is vaak de start van verschillende gezinstransities

De verblijfsregeling

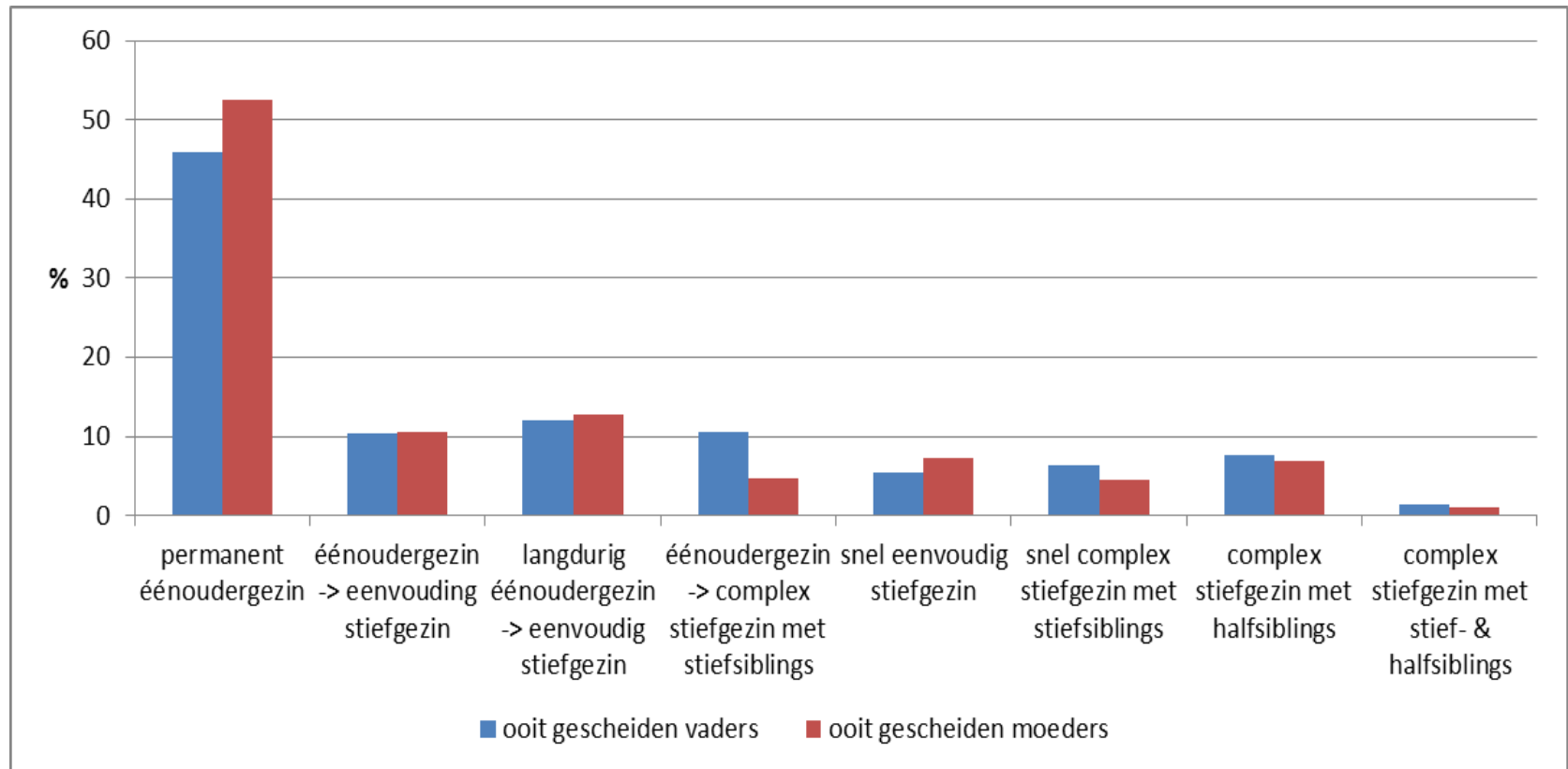

Bron: SiV (2009-2010), Sodermans et al., 2015

Gezinstrajecten kinderen na scheiding

7 jaar na scheiding

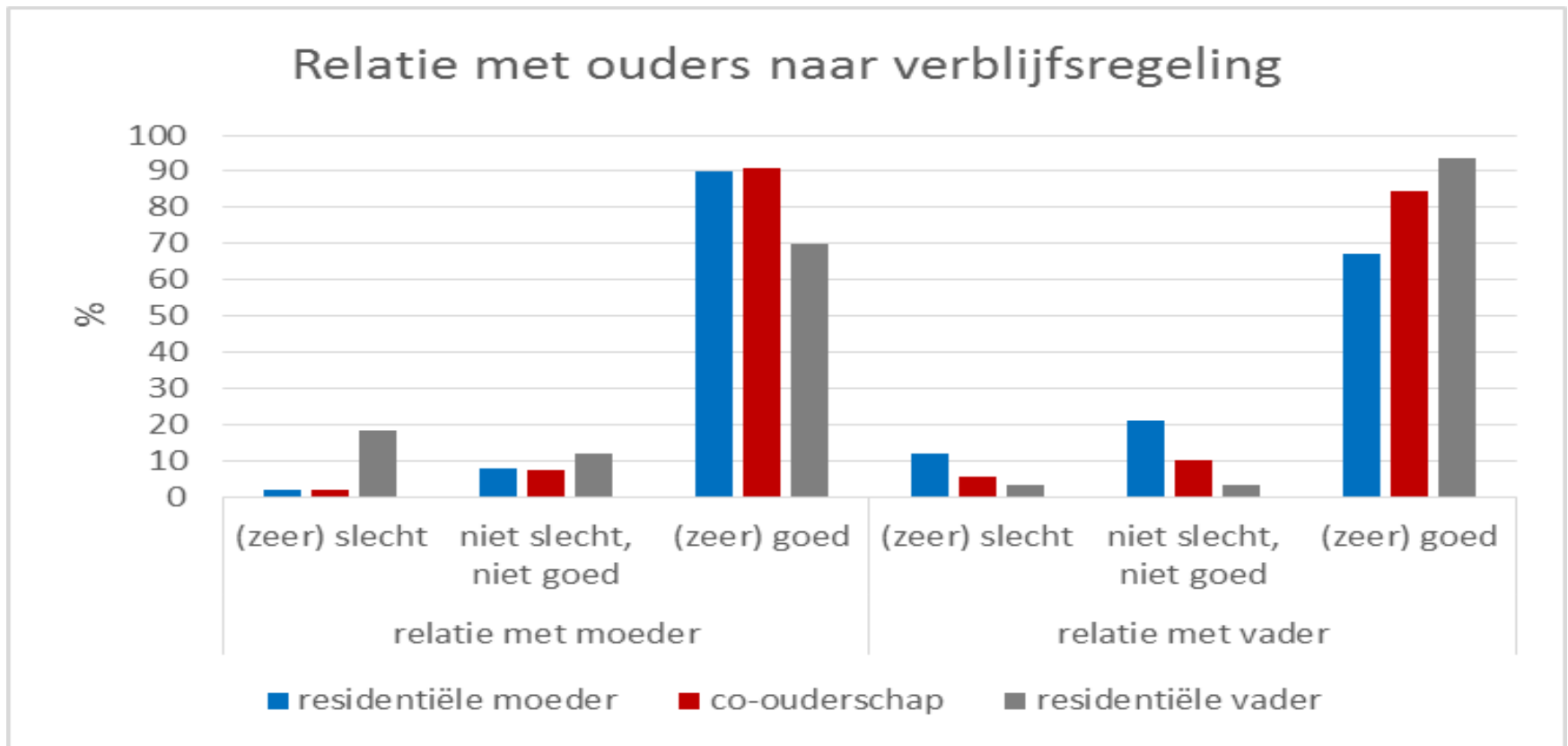

Bron: SiV (2009-2010), Vanassche et al., 2013

**Welke relatie hebben
kinderen met hun
gezinsleden?**

Relatie met ouders

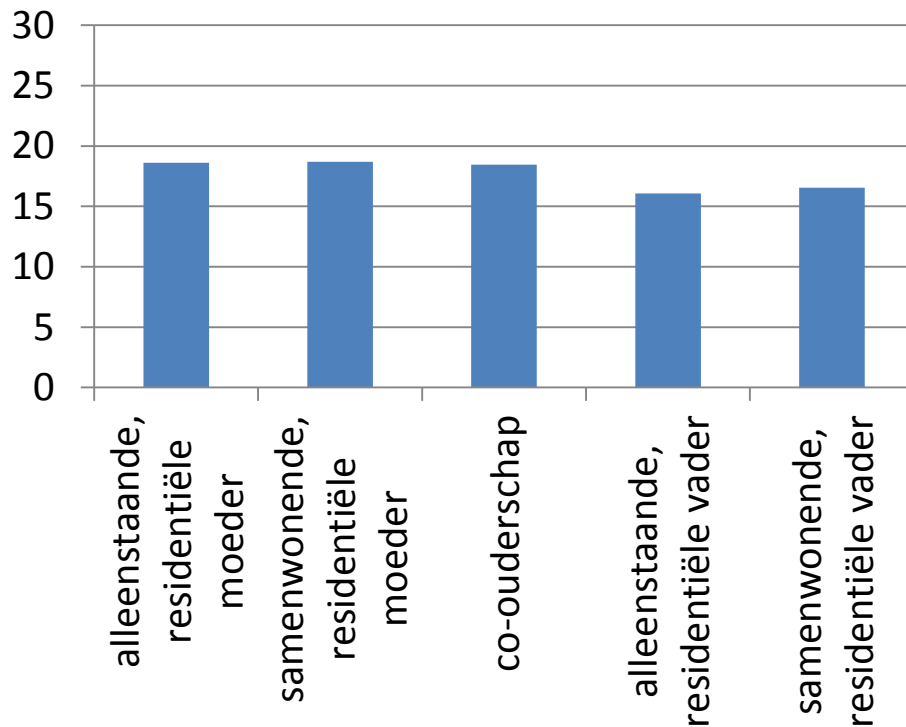

Bron: SiV (2009-2010), Sodermans et al., 2011

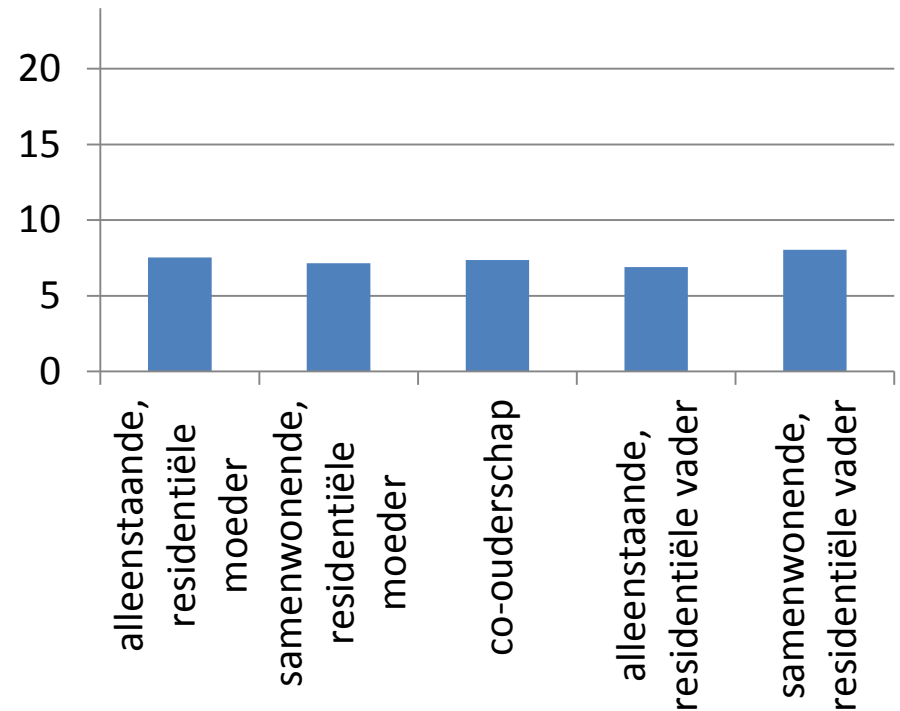

Communicatie met moeder

open communicatie

conflict communicatie

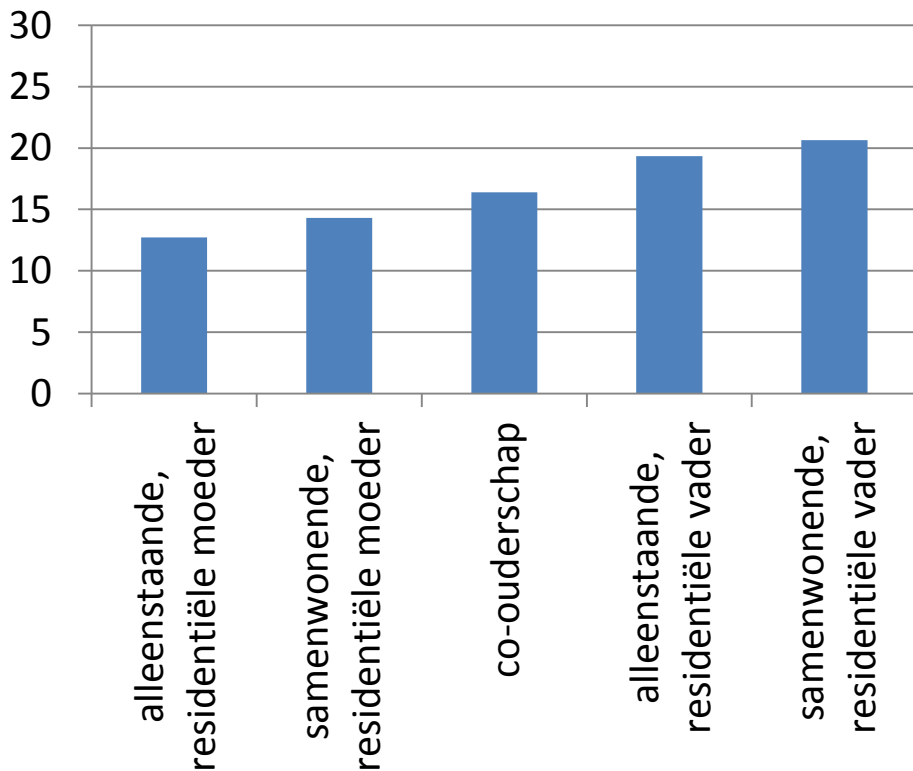

Bron: SiV (2009-2010), Bastaits & Mortelmans, 2015

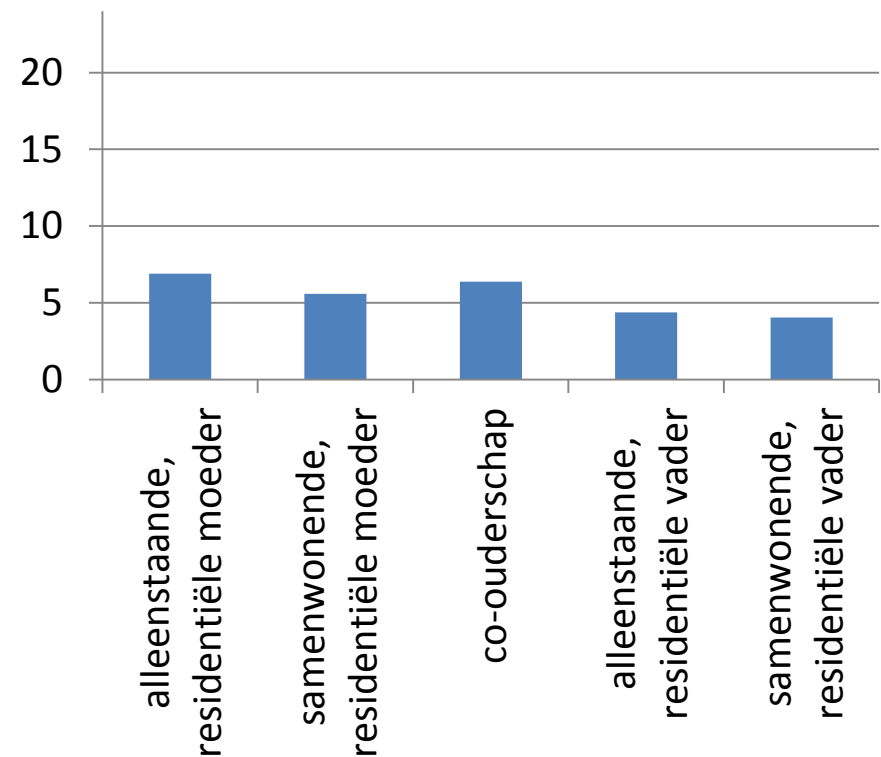

Communicatie met vader

open communicatie

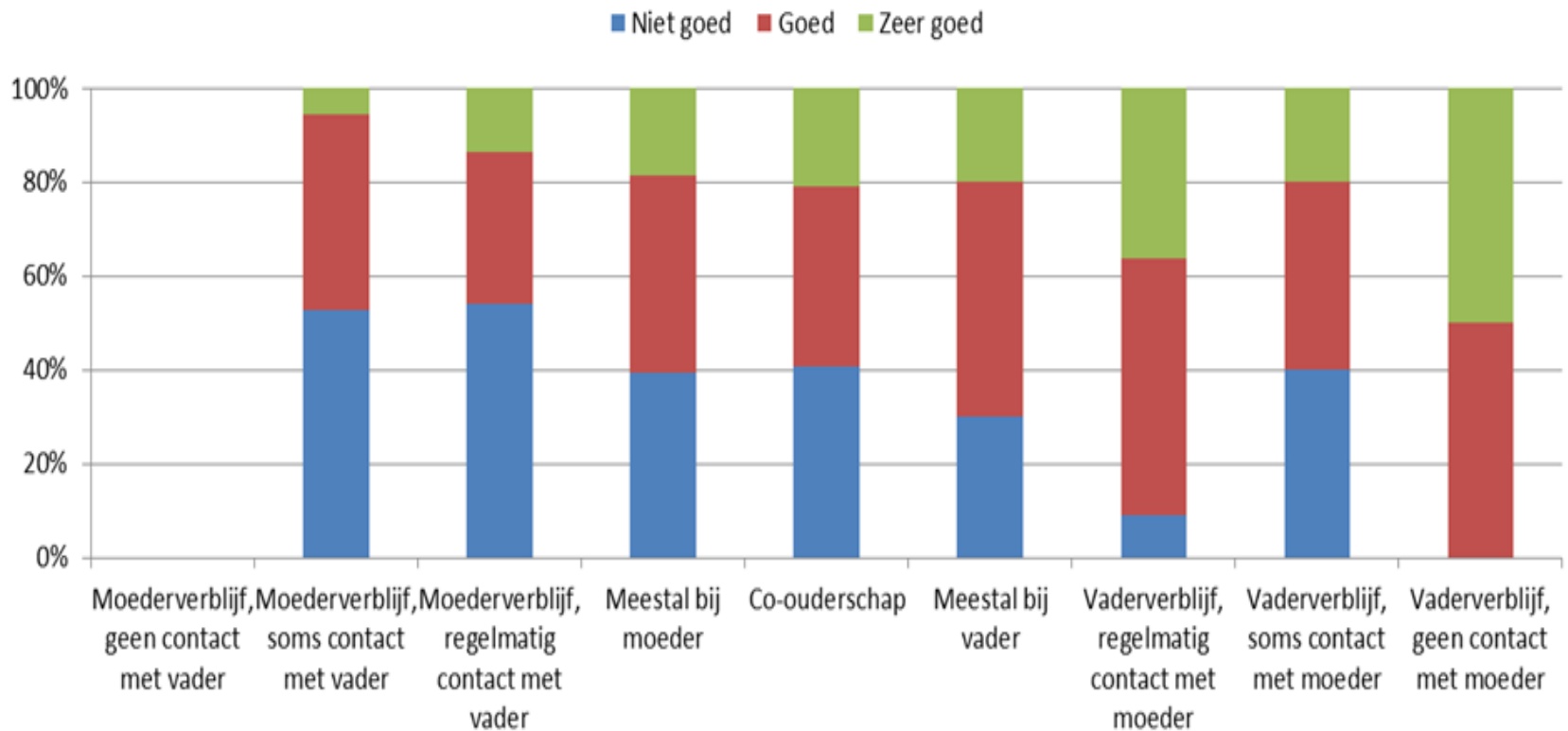
conflict communicatie

Bron: SiV (2009-2010), Bastaits & Mortelmans, 2015

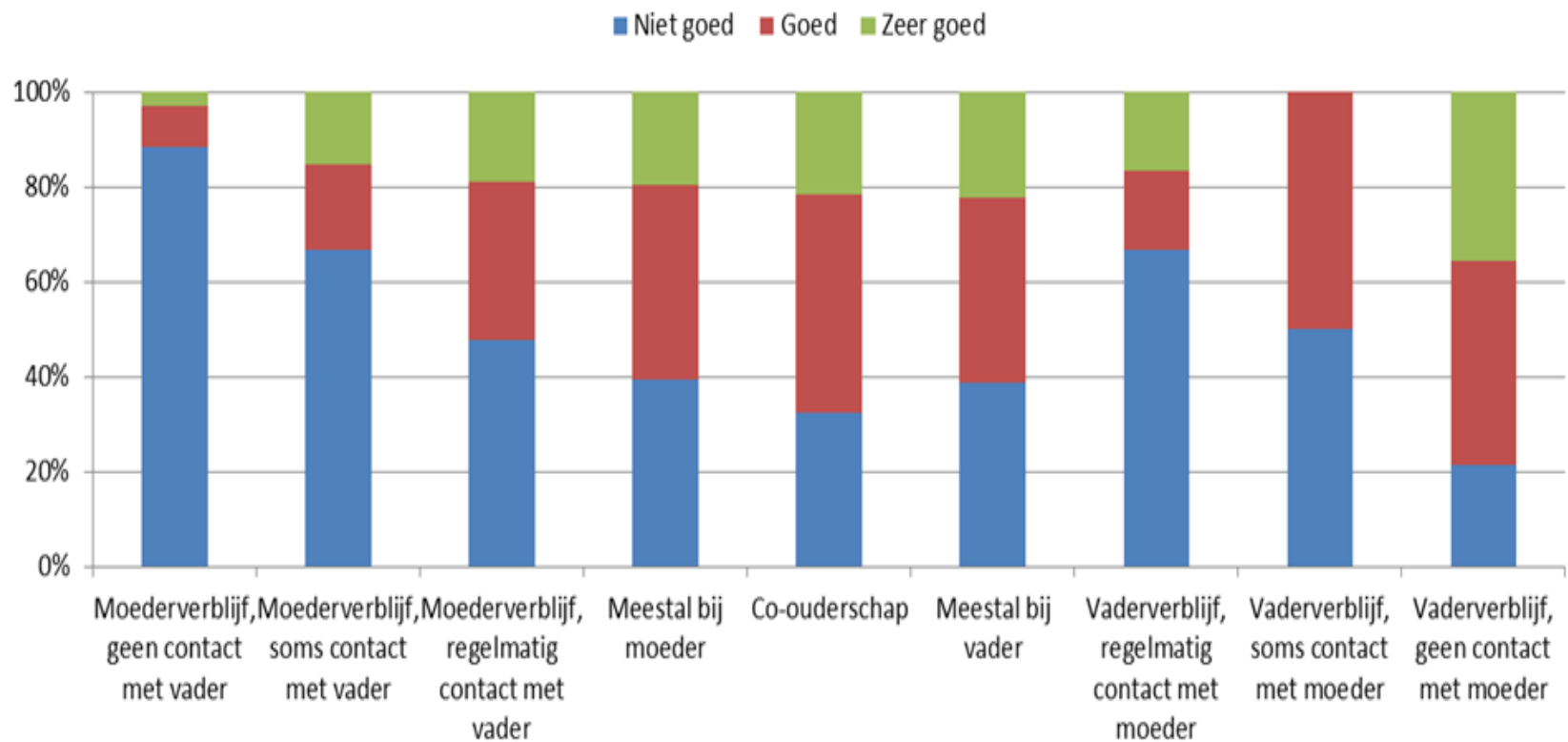
Relatie met stief/plusmoeder

Bron: SiV (2009-2010), Sodermans et al., 2015

Relatie met stief/plusvader

Bron: SiV (2009-2010), Sodermans et al., 2015

De grenzen van een hedendaags gezin

Boundary ambiguity

= BAS

= gezinsleden zijn onzeker over wie tot het gezin behoort en wie niet & hoe de taken en rollen binnen het gezin verdeeld zullen worden

= de grenzen van wie tot het gezin behoort & wie niet zijn vaag geworden

Boundary ambiguity

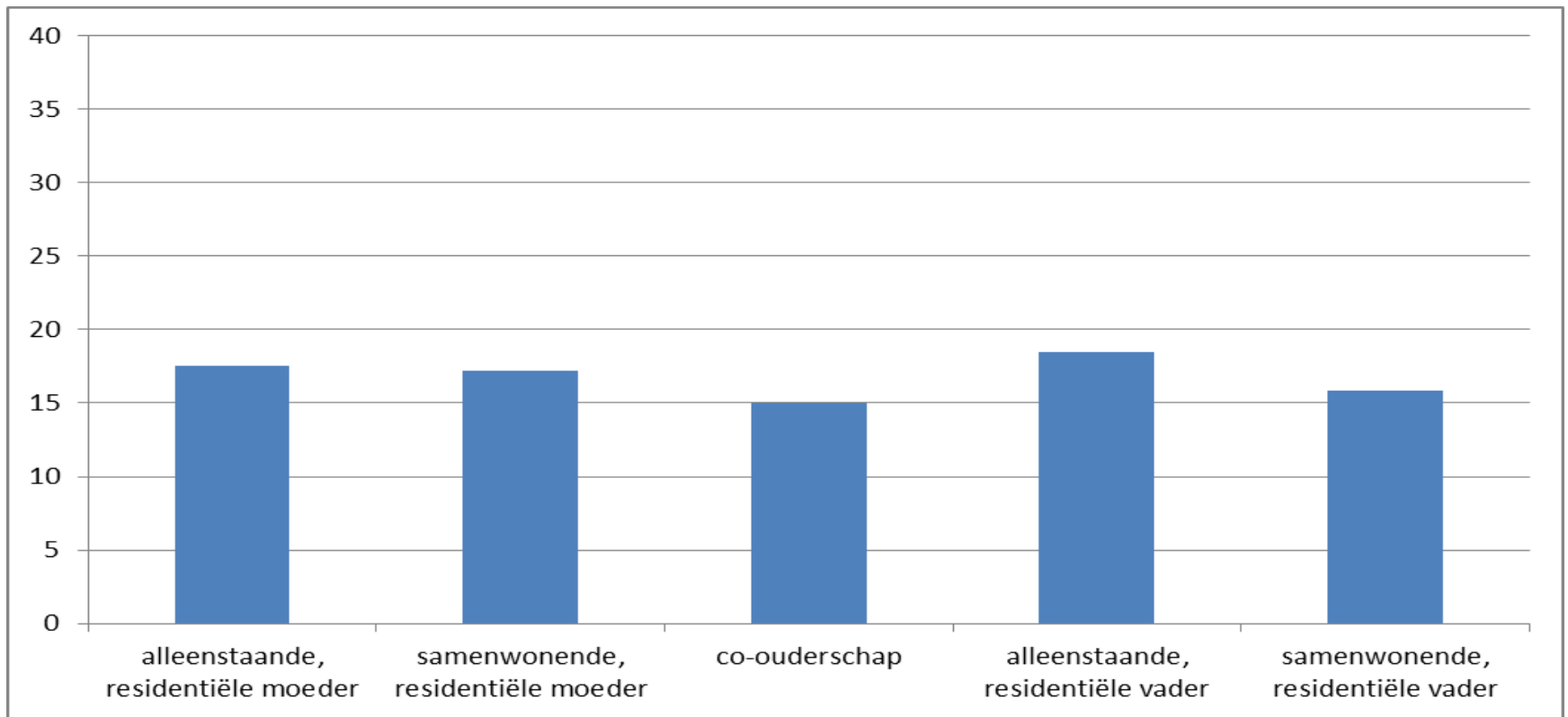
Voorbeelditems (% soms, vaak of altijd):

- Ik maak me zorgen of ik wel genoeg tijd doorbreng met elk van mijn ouders. (42,86%)
- Ik maak me zorgen over bij wie van de familie ik zou moeten zijn of zal zijn tijdens belangrijke feestdagen of bij speciale gelegenheden. (27,25%)
- Ik vind mezelf een loopjongen voor mijn ouders om bijvoorbeeld berichtjes te brengen of regelingen te treffen. (22,50%)
- Sinds de scheiding vind ik het moeilijker om mijn moeder/vader dingen te vragen die ik van hem nodig heb zoals geld, tijd of raad. (13,92%)

Bron: SiV (2009-2010), Bastaits & Mortelmans, 2015

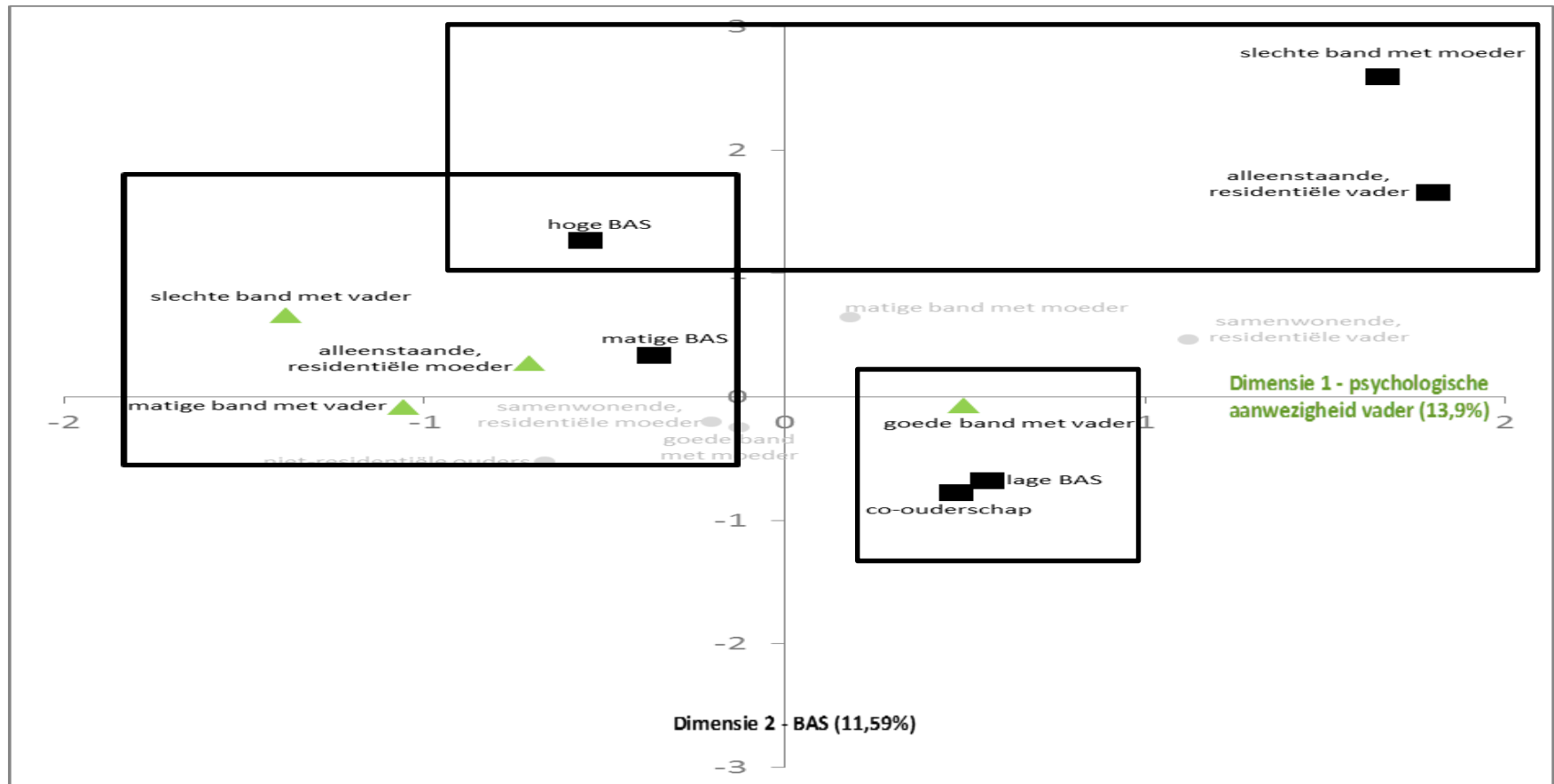
Gemiddelde BAS naar familiestructuur

Bron: SiV (2009-2010), Bastaits & Mortelmans, 2015

BAS naar familiestructuur & -relaties

Bron: SiV (2009-2010), Bastaits & Mortelmans, 2015

A person with blonde hair is looking through binoculars. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter. The binoculars show a reflection of a landscape with trees and a body of water.

Conclusie

Conclusie

- Kinderen groeien op in een grote diversiteit aan gezinnen.
- Gezinnen zijn niet statisch. We moeten ze beschouwen als een levenslooptraject waarbinnen verschillende transities kunnen plaatsvinden.
- Kinderen zijn flexibel & dubbeldynamisch.

Conclusie

- Gezinsstructuur beïnvloedt relatie met zowel biologische als sociale ouders.
- Grotere impact van gezinsstructuur op de relatie met (biologische & sociale) vaders dan op de relatie met (biologische & sociale moeders).

Conclusie

- Door diversiteit aan gezinsstructuren is een gezin moeilijker af te bakenen.
- Dat leidt tot ambigue, onduidelijke grenzen van hun gezin voor kinderen.
- 'Boundary ambiguity' niet enkel beïnvloedt door woonplaats & tijd samen, maar ook door relatie met gezinsleden.

Vragen?

kim.bastaits@uantwerpen.be

Bastaits, K. & Mortelmans, D. (2015). *De grenzen van een gescheiden gezin definiëren: kinderen aan het woord*. In D. Cops et al. (Reds.) Divers Jong (54-73). Leuven: Acco.

Sodermans, A.K. & Vanassche, S. (2015). *Uit mijn huis, uit mijn hart?. Verblijfsregeling, contact en relatiekwaliteit tussen kinderen, ouders en stiefouders na scheiding*. In D. Cops et al. (Reds.) Divers Jong (54-73). Leuven: Acco.